

**ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ**

**ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ - ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ - ΣΧΟΛΙΑΣΜΟ -
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΕΕ/ΤΑΚ**

**ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ
ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ – ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ
(Σ.Δ.Ι.Τ)
ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ Ο.Ε**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

**ΚΕΦ. Α΄ : ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ – ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ
ΚΑΤ΄ ΑΡΘΡΟ**

**ΚΕΦ. Β΄ : ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ
ΒΑΣΕΙ ΑΡΧΙΚΗΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΕΕ/ΤΑΚ**

ΚΕΦ. Γ΄ : ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΕΛΙΚΗΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΤΕΕ/ΤΑΚ

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βαϊλάκης Γιάννης τοπογράφος μηχανικός
Πλιάκας Γιώργος ηλεκτρολόγος μηχανικός
Τρουλλινός Θεόφιλος πολιτικός μηχανικός

Ηράκλειο Ιούνιος 2005

ΚΕΦ. Α΄ : ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ – ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΤ΄ ΑΡΘΡΟ

Το Νομοσχέδιο δόθηκε στην δημοσιότητα την 1^η Ιουνίου 2005, με περιθώριο δημόσιας διαβούλευσης 15 ημέρες. Παρουσιάζουμε το Νομοσχέδιο κατ΄ άρθρο κάνοντας και τα απαραίτητα σχόλια (με έντονα γράμματα).

ΚΕΦ. Α΄ : ΕΝΝΟΙΑ – ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1^ο : Έννοια Σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα

Στους δημόσιους φορείς που μπορούν να συνάπτουν Συμβάσεις Παραχώρησης αναφέρονται το Δημόσιο, οι ΟΤΑ, τα ΝΠΔΔ, τα ΝΠΙΔ και τα ΝΠΙΔ στα οποία συμμετέχουν οι προηγούμενοι. **Δηλαδή ΟΛΟΙ**. Οι ιδιωτικοί φορείς που συμπράττουν σε Σύμβαση συγκροτούν Ανώνυμες Εταιρείες Ειδικού Σκοπού.

Άρθρο 2^ο : Πεδίο Εφαρμογής

Διευκρινίζονται οι σωρευτικές προϋποθέσεις που απαιτούνται για να υπαχθούν οι Συμβάσεις στον νόμο αυτό, που είναι :

(α) Το αντικείμενό τους να είναι στην αρμοδιότητα του Φορέα,

(β) οι ιδιωτικοί φορείς αναλαμβάνουν ουσιώδες μέρος των κινδύνων χρηματοδότησης, των τεχνικών και διαχειριστικών κινδύνων, της διαθεσιμότητας ή ζήτησης του αντικειμένου της Σύμβασης.

(γ) η χρηματοδότηση θα γίνει με κεφάλαια που εν όλω ή εν μέρει θα εξασφαλίσουν οι ιδιωτικοί φορείς και

(δ) το προϋπολογιζόμενο κόστος δεν υπερβαίνει τα 200 εκατ. €.

Εξαιρούνται μόνο οι τομείς και δραστηριότητες που βάσει του Συντάγματος ανήκουν άμεσα και αποκλειστικά στο κράτος (Άμυνα, Αστυνομία, Δικαιοσύνη, Σωφρονισμός)

Προκύπτει αντίφαση με το ανακοινωθέν STAT/04/18/11-2-2004 της EUROSTAT, ότι τα στοιχεία του ενεργητικού, που συνδέονται με μία ΣΔΙΤ, ταξινομούνται ως μη δημόσια στοιχεία του ενεργητικού, δηλαδή δεν υπολογίζονται στο δημόσιο χρέος, όταν :

α. Ο εταίρος του ιδιωτικού τομέα αναλαμβάνει τον κίνδυνο της κατασκευής και

β. Ο εταίρος του ιδιωτικού τομέα αναλαμβάνει τον ένα τουλάχιστο από τους ακόλουθους δύο κινδύνους : τον κίνδυνο της διαθεσιμότητας ή τον κίνδυνο που συνδέεται με τη ζήτηση.

Μιλάνε για έργα κάθε προϋπολογισμού, μέχρι του ποσού αυτού, και κάθε φορέα κι όχι όπως λέγαμε εμείς να ξεκινήσει η εφαρμογή του θεσμού με μεγάλα μόνο έργα κεντρικών φορέων.

ΚΕΦ. Β΄ : ΔΕΣΔΙΤ – ΕΓΣΔΙΤ

Άρθρο 3^ο : Σύσταση, Σύνθεση, Σκοπός, Λειτουργία ΔΕΣΔΙΤ

Συγκροτείται Διϋπουργική Επιτροπή ΣΔΙΤ (ΔΕΣΔΙΤ) στο ΥΠΟΙΟ με συμμετοχή των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης, ΠΕΧΩΔΕ και του ή των Υπουργείων που εποπτεύουν του φορέα της Σύμπραξης. Η ΔΕΣΔΙΤ χαράσσει την κυβερνητική πολιτική και μετά από εισήγηση της ΕΓΣΔΙΤ εγκρίνει μια ΣΔΙΤ, εντάσσει στο ΠΔΕ το έργο ή υπηρεσία εάν αποφασίσει συγχρηματοδότηση, αποφασίζει την συμμετοχή του Δημοσίου στην Ανώνυμη Εταιρεία Ειδικού Σκοπού σε ποσοστό μέχρι 49%, παίρνει κάθε απόφαση.

Άρθρο 4^ο : Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες ΕΓΣΔΙΤ

Συγκροτείται Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ (ΕΓΣΔΙΤ) στο ΥΠΟΙΟ, που συνεπικουρεί την ΔΕΣΔΙΤ. Στους σκοπούς της αναφέρονται ο εντοπισμός των φορέων και των έργων / υπηρεσιών που μπορούν να γίνουν με Συμπράξεις, η στήριξη των φορέων, η παρακολούθηση της υλοποίησης.

Στις γενικές αρμοδιότητές της αναφέρονται η συλλογή και επεξεργασία στοιχείων και πληροφοριών, η μελέτη προτάσεων και η εισήγηση στην ΔΕΣΔΙΤ, η υποβοήθηση των δημοσίων φορέων και η **ΑΝΑΘΕΣΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΜΕΣΩ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6.**

Στις ειδικές αρμοδιότητές της αναφέρεται πως η ΕΓΣΔΙΤ θα συντάσσει ανά εξάμηνο κατάλογο προτεινομένων Συμπράξεων προς την ΔΕΣΔΙΤ, με αιτιολογημένη έκθεση για καθένα, στην οποία θα παρουσιάζονται οι χρηματοοικονομικοί, τεχνικοί, νομικοί και κοινωνικοοικονομικοί λόγοι για τους οποίους η συγκεκριμένη δράση (έργο ή υπηρεσία) είναι σκόπιμο να γίνει μέσω Σύμπραξης, τα κριτήρια που ελήφθησαν υπόψη, οι ενέργειες που πρέπει να κάνει ο φορέας, η μορφή και η διαδικασία της ανάθεσης, το χρονοδιάγραμμα και ο ενδεικτικός προϋπολογισμός. Οι φορείς, στους οποίους θα κοινοποιείται η αιτιολογημένη έκθεση πρέπει εντός 2 μηνών να κάνουν «ΑΙΤΗΣΗ ΥΠΑΓΩΓΗΣ» και μετά η ΔΕΣΔΙΤ εντός 2 μηνών αποφαινεται, εγκρίνει ή απορρίπτει εν όλω ή εν μέρει την αίτηση.

Δεν περιλαμβάνονται στο άρθρο αυτό και δεν δίδεται καμιά πρόσθετη πληροφορία για θέματα «ωριμότητας» των έργων ή υπηρεσιών (αν δηλαδή θα απαιτούνται κι αν υπάρχουν προμελέτες, εγκρίσεις, αδειοδοτήσεις κλπ), για την «ικανότητα» και «πληρότητα» του φορέα υλοποίησης, για αξιολόγηση της δημόσιας διοίκησης που θα κληθεί να υλοποιήσει μια Σύμπραξη και καμιά πληροφορία περί δημοσιότητας των ενεργειών αυτών ή για διαδικασίες «κοινωνικής αποδοχής», που εμείς θεωρούσαμε σημαντικές προϋποθέσεις για την επιτυχή εφαρμογή του θεσμού.

Άρθρο 5^ο : Συνέπειες απόφασης υπαγωγής

Εφόσον ενταχθεί στο καθεστώς των Συμπράξεων μια δράση ο φορέας υλοποίησης υποχρεούται να ακολουθεί τις υποδείξεις της ΕΓΣΔΙΤ, να επεξεργάζεται κάθε κείμενο (τεύχη δημοπράτησης, προκήρυξη, συγγραφές υποχρεώσεων, υποβολή προσφορών) σύμφωνα με τις οδηγίες, τροποποιήσεις, αλλαγές που θα εισηγείται η ΕΓΣΔΙΤ, να παίρνει την σύμφωνη γνώμη της πριν κάνει οτιδήποτε, να κοινοποιεί τα πάντα σ' αυτήν, να εξασφαλίζουν την συμμετοχή εκπροσώπου της σε όλες τις επιτροπές και όργανα της Σύμπραξης. Αν οι φορείς δεν συμμορφώνονται σε όλη την διάρκεια της Σύμπραξης η ΔΕΣΔΙΤ μπορεί να απεντάσσει τη δράση.

Προφανώς πάνε να «αντιμετωπίσουν» την άγνοια ή ανικανότητα των φορέων υλοποίησης με τον ασφυκτικό έλεγχο και υπαγόρευση της ΕΓΣΔΙΤ και οδηγούν έτσι τα πράγματα σε ένα Υπερσυγκεντρωτικό θεσμό αδύναμο να υλοποιήσει την γενικευμένη εφαρμογή του θεσμού και ευάλωτο λόγω άμεσης εξάρτησής του από τους Υπουργούς και λόγω έλλειψης δημοσιότητας και διαφάνειας.

Άρθρο 6^ο : Διατάξεις για την ΕΓΣΔΙΤ

Ορίζεται Ειδικός Γραμματέας ΣΔΙΤ και Διευθυντής της ΕΓΣΔΙΤ στο ΥΠΟΙΟ. Το λοιπό προσωπικό είτε προσλαμβάνεται με συμβάσεις παροχής υπηρεσιών ή έργου με απόφαση του Υπ.ΟιΟ είτε αποσπάται στην ΕΓΣΔΙΤ με απόκλιση των διατάξεων περί αποσπάσεων. Αναφέρεται στα προσόντα που πρέπει να έχουν τα στελέχη της ΕΓΣΔΙΤ και αναφέρει ως ασυμβίβαστα την άσκηση άλλης επαγγελματικής δραστηριότητας, την συμμετοχή τους με κάθε τρόπο σε ιδιωτικό φορέα που συμπράττει. Προβλέπεται η πρόσληψη και συμβούλων τεχνικών, χρηματοοικονομικών, φορολογικών, νομικών, ασφαλιστικών, επιστημονικών

συμβούλων και εμπειρογνομόνων, με απόφαση της ΔΕΣΔΙΤ που καθορίζει και την αμοιβή τους και το τυχόν ανώτατο όριό της. Όσα αναφέρονται στο ΚΕΦ. Β' μπορεί να εξειδικεύονται, τροποποιούνται κλπ με απόφαση του ΥΠΟΙΟ.

Όλα τα παραπάνω θα γίνονται χωρίς καμιά προκήρυξη, έξω από διαδικασίες ΑΣΕΠ, όλα συγκροτούνται στο ΥΠΟΙΟ κλπ. Η αναφορά στο 6^ο άρθρο από το 4^ο άρθρο που μιλά για ανάθεση προκήρυξης μελετών από της ΕΓΣΔΙΤ σημαίνει πως πολλοί από τους Συμβούλους που μνημονεύονται εδώ θα προσλαμβάνονται ακριβώς για να συντάσσουν μελέτες, με αδιαφανείς διαδικασίες, αδιευκρίνιστες αμοιβές πέραν και έξω από τον Κώδικα Αμοιβών και τις διαδικασίες του νέου Νόμου περί μελετών.

ΚΕΦ. Γ' : ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Άρθρο 7^ο : Διατάξεις των Διαδικασιών Ανάθεσης

Οι διατάξεις που εφαρμόζονται στις διαδικασίες ανάθεσης περιγράφονται στα άρθρα 9-16.

Άρθρο 8^ο : Ορισμοί

Ορίζονται οι Αναθέτουσες Αρχές (κάθε δημόσιος φορέας ως ορίζεται στο άρθρο 1), το «Έργο», η «ιδιαίτερα πολύπλοκη Σύμβαση» (αυτή που αντικειμενικά δεν μπορεί να προσδιοριστεί εξ αρχής), η «Μικτή Σύμβαση» (και υποδομή και υπηρεσίες), η «Προκήρυξη», ο «Προσφέρων», η «Προσφορά», οι «Συμβάσεις» (Έργων και Υπηρεσιών), οι «Υποψήφιοι» και οι Διαδικασίες Ανάθεσης. Αυτές διακρίνονται σε Ανοικτού Τύπου (κάθε ενδιαφερόμενος ιδιωτικός φορέας υποβάλλει προσφορά), Ανταγωνιστικού Διαλόγου (συμμετέχει κάθε ιδιωτικός φορέας, γίνεται διάλογος με την Αναθέτουσα Αρχή, εντοπίζεται η προσφορότερη λύση και καλούνται οι υποψήφιοι να υποβάλλουν προσφορά σ' αυτήν), Κλειστού Τύπου (μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει κάθε ιδιωτικός φορέας αλλά προσφορά υποβάλλουν μόνο όσοι προσκληθούν από την Αναθέτουσα Αρχή δηλ. προεπιλογή) και Διαδικασίες Διαπραγμάτευσης (στις οποίες οι φορείς διαπραγματεύονται απευθείας με τους ιδιωτικούς φορείς τους όρους των Συμβάσεων).

Υπάρχει αρκετή ασάφεια, διαδικασίες μη διαφανείς, αντικειμενικά κριτήρια υποκειμενικής κρίσης κ.ά πολλά.

Άρθρο 9^ο : Γενικές Αρχές

Περιγράφονται ως γενικές αρχές τήρησης ίσης μεταχείρισης, διαφάνειας, αναλογικότητας, αμοιβαίας αναγνώρισης, προστασίας δημοσίου συμφέροντος, προστασίας δικαιωμάτων ιδιωτών, ελευθερίας ανταγωνισμού, προστασίας περιβάλλοντος, βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης σε όλες τις Συμβάσεις.

Όμως η διαφάνεια αναφέρεται μόνο στην δημοσιοποίηση της πρόθεσης του φορέα (όχι στα άλλα στάδια). Η προστασία του δημοσίου συμφέροντος μνημονεύεται μόνο ως ελαχιστοποίηση του κόστους, βελτίωσης των υπηρεσιών για τον χρήστη και ανάγκη χρήσης εξειδικευμένης τεχνογνωσίας. Αναφέρεται ο ελεύθερος ανταγωνισμός αλλά αυτός δεν προωθείται με διαδικασίες «Κλειστού Τύπου» ή «Διαδικασίες Διαπραγμάτευσης». Με αυτή την έννοια είναι πιθανό να εγκалέσει ξανά την Ελλάδα η Ε.Ε (βλέπε Βασικός Μέτοχος). Δεν αναφέρεται τίποτα για τις διαδικασίες ένδικων μέσων από όσους έχουν έννομο συμφέρον, είτε ως συμμετέχοντες Ιδιωτικοί Φορείς είτε ως Οργανώσεις και Πολίτες (αυτοί αναφέρονται ως ιδιώτες), παρά μόνο πως οι αποφάσεις πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένες για να μπορούν να αποτελούν αντικείμενο ένδικης προστασίας. Γενικά θα λέγαμε πως οι συγκεκριμένες διατυπώσεις του άρθρου αποτελούν ευχολόγια.

Άρθρο 10° : Ανάθεση

Ως μοναδικό κριτήριο επιλογής ορίζεται αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς, είτε της χαμηλότερης τιμής. Για την κρίση αυτή αναφέρεται πως «συνεκτιμούνται» και άλλες παράμετροι (ποιότητα, αρτιότητα, αποδοτικότητα, αισθητικά – περιβαλλοντικά - λειτουργικά χαρακτηριστικά κ.ά). Αυτό αναφέρεται πως μπορεί να γίνεται είτε με τον καθορισμό ανώτατου και κατώτατου ορίου, είτε με προτεραιότητα κριτηρίων με φθίνουσα σειρά προτεραιότητας. Εναλλακτικές προσφορές μπορεί να δίνονται όταν προβλέπονται στην Προκήρυξη. Οι ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές πρέπει να αιτιολογούνται πριν απορριφθούν.

Προφανώς πάσχει το άρθρο Ανάθεσης ως περιγράφονται τα κριτήρια και εμπειριέχει πολύ υποκειμενισμό αλλά και αδιαφάνεια.

Άρθρο 11° : Διαδικασίες Ανάθεσης

Καθορίζονται οι όροι ανάθεσης ανάλογα με την διαδικασία Σύμβασης.

Άρθρο 12° : Γενικές Διατάξεις Διαδικασιών Ανάθεσης

Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να περιορίζει τον αριθμό των Υποψηφίων στις διαδικασίες εφόσον υπάρχει ικανός αριθμός τους, στις Διαδικασίες Κλειστού Τύπου (ελάχιστος αριθμός 5 συμμετεχόντων), Διαπραγμάτευσης και Ανταγωνιστικού Διαλόγου (ελάχιστος αριθμός 3). Κι αυτοί οι αριθμοί όμως μπορούν να μειώνονται αν τα κριτήρια της Προκήρυξης πληρούν λιγότεροι ιδιωτικοί φορείς.

Μειονεκτεί σοβαρά το άρθρο ως προς την επίτευξη ελεύθερου και επαρκούς ανταγωνισμού.

Άρθρο 13° : Ανταγωνιστικός Διάλογος

Στις ιδιαίτερα πολύπλοκες Συμβάσεις που οι διαδικασίες Ανοικτού και Κλειστού Τύπου δεν φέρνουν αποτέλεσμα ακολουθείται ο Ανταγωνιστικός Διάλογος. Η ανάθεση γίνεται με αποκλειστικό και μόνο κριτήριο αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς. Καθορίζονται τα στάδια στις Διαπραγματεύσεις και στον Ανταγωνιστικό Διάλογο, η πληρότητα των προσφορών, η τυχόν συμπλήρωση των προσφορών (χωρίς αλλοίωση) ή παροχή διευκρινίσεων επ' αυτών. Η Αναθέτουσα Αρχή σε διάλογο με τους μη αποκλεισμένους ιδιώτες προσδιορίζει τα μέσα που μπορούν να ικανοποιήσουν καλύτερα τις ανάγκες της. Οι προτάσεις που κατατίθενται είναι εμπιστευτικές. Μετά την επιλογή λύσης καλούνται οι συμμετέχοντες να καταθέσουν προσφορά. Λέγεται μάλιστα ότι η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ζητά, από όποιον υπόβαλλε την πλέον συμφέρουσα προσφορά από οικονομική άποψη, πρόσθετες διευκρινίσεις για τη προσφορά του είτε να την συμπληρώσει. Προβλέπει την απονομή βραβείων εφόσον κρίνει πως το κόστος συμμετοχής είναι ψηλό.

Δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια οι πολύπλοκες συμβάσεις. Δεν αξιολογούνται συγκριτικά οι προτάσεις που θα υποβληθούν από τους συμμετέχοντες, ενώ μοναδικό κριτήριο ανάθεσης αναφέρεται αυτό της πλέον συμφέρουσας οικονομικής προσφοράς. Η εκ των υστέρων ζήτηση διευκρινίσεων ή συμπληρώσεων δεν συνάδει με τις αρχές διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης.

Άρθρο 14° : Διαδικασίες Διαπραγμάτευσης

Περιγράφονται οι περιπτώσεις που η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να εφαρμόσει την Διαδικασία Διαπραγμάτευσης, δηλαδή μετά από τις τρεις άλλες διαδικασίες εφόσον οι προσφορές που κατατέθηκαν κρίθηκαν απαράδεκτες, δεν ανταποκρίνονται στους όρους και προϋποθέσεις της Προκήρυξης, σε «εξαιρετικές» περιπτώσεις (δεν είναι δυνατός ο καθορισμός τιμών), για Σύμβαση Υπηρεσιών (αν πρόκειται για διανοητική εργασία και δεν μπορεί από την φύση της να κοστολογηθεί για να επιλέξει κανείς την

καλύτερη προσφορά), για έργα που εκτελούνται για σκοπούς έρευνας και ανάπτυξης.

Είναι προφανές πως εδώ μνημονεύονται, πέραν των άλλων, και οι περιπτώσεις απευθείας πρόσληψης Συμβούλων (μελετητών), Συμβάσεων δηλαδή μέσα στις Συμπράξεις καθώς επίσης και όσες εξαιρέσεις και διατάξεις καταστρατήγησης των διαδικασιών ανάθεσης μελετών δεν έγινε δυνατό να χωρέσουν στον Νόμο περί μελετών (ΑΕΙ, Έρευνα κλπ). Μιλά ακόμα για κριτήριο ανάθεσης μόνο την πιο συμφέρουσα οικονομική προσφορά όταν στην Διαδικασία διαπραγμάτευσης οδηγούμαστε λόγω αδυναμίας καθορισμού του ακριβούς κόστους ;

Άρθρο 15° : Λόγοι αποκλεισμού – Προσόντα – Επάρκεια – Αξιολόγηση

Περιγράφονται οι λόγοι αποκλεισμού των υποψηφίων. Ως τέτοιοι αναφέρονται καταδίκες, πτώχευση, εκκαθάριση, επαγγελματικά παραπτώματα, οφειλές σε κοινωνικές ασφαλίσεις, φόρους, τελών, ενοχή ψευδών δηλώσεων κλπ. Ελέγχονται η χρηματοοικονομική του επάρκεια, η οικονομική του κατάσταση, ο κύκλος εργασιών του, η πιστοληπτική του ικανότητα κλπ. Πέραν των ελέγχων αξιολογούνται οι τεχνικές του ικανότητες, οι εκτελεσμένες εργασίες του την προηγούμενη 5ετία για έργα, 3ετία για υπηρεσίες, ο εξοπλισμός, τα μέτρα και τα επαγγελματικά προσόντα του, οι βεβαιώσεις, τα πιστοποιητικά του κλπ.

Άρθρο 16° : Κατ' εξαίρεση υπαγωγή στον Ν. 3049/2002

Κατ' εξαίρεση η ΔΕΣΔΙΤ μπορεί να ενεργήσει ως Αναθέτουσα Αρχή με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3049/2002 (άρθρα 5, 6, 7), δηλαδή για τους φορείς του Δημοσίου που αποκρατικοποιούνται με διαδικασίες που ορίζονται στον παραπάνω Νόμο και διαχείριση από την ΔΕΑ (Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων).

Λύνονται τα χέρια του ΥΠΟΙΟ με το άρθρο αυτό να προωθεί κατά το δοκούν Συμπράξεις για λογαριασμό Δημοσίων Επιχειρήσεων με υποκατάσταση των Διοικήσεων τους απ' αυτόν.

ΚΕΦ. Δ' : ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Άρθρο 17° : Σύμβαση Σύμπραξης

Καθορίζονται τα περιεχόμενα των Συμβάσεων όπως, το αντικείμενο, οι προδιαγραφές, ο τρόπος άσκησης της εποπτείας είτε μέσω ανεξάρτητων εταιρειών που προσλαμβάνουν από κοινού δημόσιο και ιδιώτες είτε μέσω των υπηρεσιών του δημοσίου, οι μέθοδοι διασφάλισης της ποιότητας, το χρονοδιάγραμμα, η διάρκεια ισχύος της Σύμβασης, ο τρόπος χρηματοδότησης και υλοποίησης του αντικειμένου της, η κατανομή των κινδύνων και των ωφελειών, οι ασφαλιστικές καλύψεις, η κατοχύρωση των δικαιωμάτων, η περιβαλλοντική προστασία, ο τρόπος λειτουργίας και συντήρησης, το ύψος των ανταλλαγμάτων και ο τρόπος καταβολής τους, η έκταση των εγγυήσεων του ιδιωτικού φορέα, οι λόγοι καταγγελίας της Σύμβασης, οι συνέπειές της, κλπ. Οι Συμβάσεις υπάγονται στον παρόντα Νόμο και στο Αστικό Δίκαιο.

Παρά την σχετικά αναλυτική περιγραφή δεν αναφέρεται τίποτα για εγγυήσεις, ρήτρες. Δεν αναφέρεται καν η δυνατότητα και η διαδικασία προσφυγών, τροποποιήσεων όρων της Σύμβασης που τυχόν εκτιμηθούν επαχθείς (βλέπε Σπάτα) κ.ά

Άρθρο 18° : Θέματα χρηματοδότησης

Αναφέρεται στην χρηματοοικονομική επάρκεια του ιδιωτικού φορέα και στις μορφές συμμετοχής του δημόσιου φορέα. Ο ιδιωτικός φορέας φέρει την ευθύνη και τον κίνδυνο χρηματοδότησης και προσκομίζει στην Αναθέτουσα Αρχή τα σχετικά στοιχεία (ίδια κεφάλαια, κεφάλαια από δάνεια, τις αναγκαίες εγγυήσεις). Η συμμετοχή του δημοσίου μπορεί να είναι σε χρήμα ή σε είδος (ανταλλάγματα με παραχώρηση ακινήτων κατά χρήση, εκχώρηση δικαιωμάτων εκμετάλλευσης έργων κλπ). Οι δημόσιοι φορείς μπορούν να συμμετέχουν και στην εκμετάλλευση του αντικειμένου της Σύμβασης ή στο μετοχικό κεφάλαιο του ιδιωτικού φορέα (Ανώνυμες Εταιρείες Ειδικού Σκοπού) με απόφαση της ΔΕΣΔΙΤ. Για διευκόλυνση των Συμβάσεων το δημόσιο μπορεί να συνάπτει Συμβάσεις και με τους δανειστές των ιδιωτικών φορέων.

Περιγράφονται μεν οι δυνατότητες και πιθανότητες, δεν μνημονεύεται όμως κανένα κριτήριο, καμιά διαδικασία λήψης αποφάσεων, καμιά δημοσιότητα και υπάρχουν αρκετές ασάφειες. Πέραν αυτού οι ιδιώτες φέρουν την ευθύνη χρηματοδότησης όπως μνημονεύεται στο άρθρο αυτό ή ουσιώδες μέρος της (άρθρο 2) ; Δεν αναφέρεται επίσης τίποτα για τις εγγυήσεις δανείων που συνήθως ζητούνται και δίνονται από το δημόσιο.

ΚΕΦ. Ε΄ : ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 19° : Αντάλλαγμα από τους χρήστες

Αναφέρεται ότι σε περίπτωση καταβολής ανταλλάγματος στον ιδιωτικό φορέα από τους χρήστες -εν όλω ή εν μέρει- ή την υπηρεσία όλα καθορίζονται από την ΔΕΣΔΙΤ και ο εκάστοτε δημόσιος φορέας παρέχει κάθε αναγκαία συνδρομή για να εισπράττει ο ιδιωτικός φορέας τα ανταλλάγματα.

Δηλαδή ο δημόσιος φορέας (Αναθέτουσα Αρχή) δεν έχει επί της ουσίας λόγο σ' αυτά αλλά οφείλει να διευκολύνει τον ιδιωτικό φορέα να εισπράττει.

Άρθρο 20° : Έκδοση αδειών

Όλες οι άδειες που απαιτούνται για την μελέτη, κατασκευή, χρηματοδότηση, λειτουργία και συντήρηση εκδίδονται για λογαριασμό του ιδιωτικού φορέα. Λογίζεται πως έχουν εκδοθεί αν οι αρμόδιες υπηρεσίες για την έκδοσή τους εντός 60 ημερών από την υποβολή τους δεν έχουν εγγράφως και αιτιολογημένα αρνηθεί την έκδοσή τους. Το αίτημα λογίζεται πως έχει υποβληθεί νομίμως εάν συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που είναι κατά το νόμο απαραίτητα.

Ακούγεται λογικοφανές, όμως γιατί να μην ισχύουν αυτά και για τον κάθε ιδιώτη - πολίτη ; Η αρχή της Ισοπολιτείας, βασική αρχή του Συντάγματος, παραβιάζεται βάνουσα. Η μεροληψία και ειδική μεταχείριση είναι προφανής. Δεν προσδιορίζεται επίσης σε ποια χρονική περίοδο πρέπει να έχουν εκδοθεί σε σχέση με την Σύμβαση ή την εκτέλεση του έργου ή παροχή της υπηρεσίας. Τίποτα επίσης δεν μνημονεύεται για το τι θα συμβεί σε περίπτωση που είναι αδύνατο να εκδοθούν οι απαιτούμενες άδειες, άρα θα έπρεπε να προηγείται η έκδοσή τους στο όνομα του δημοσίου.

Άρθρο 21° : Αρχαιολογικά ευρήματα

Σε περίπτωση ανεύρεσης αρχαιοτήτων κατά την εκτέλεση, η Αρχαιολογική Υπηρεσία υποχρεούται εντός 60 ημερών να υποδείξει τρόπους συνέχισης των εργασιών ή και να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες διαφύλαξής τους. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή ο δημόσιος φορέας υποχρεούται να παράσχει ίση της καθυστέρησης παράταση που θα ζητήσει ο ιδιωτικός φορέας με την δέουσα αποζημίωση.

Επαναλαμβάνουμε το σχόλιο του προηγούμενου άρθρου με την συμπλήρωση πως θα μπορούσε κάλλιστα να προβλέπεται ο προγενέστερος έλεγχος για ύπαρξη αρχαιοτήτων που τώρα πια είναι τεχνικά εφικτός και εύκολος.

Άρθρο 22° : Προστασία περιβάλλοντος

Οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων προηγούνται των Συμβάσεων, γίνονται για λογαριασμό του δημοσίου και πρέπει να έχουν εγκριθεί. Αν όχι, τότε προβλέπεται στην Σύμβαση πρόσθετη αποζημίωση στον ιδιωτικό φορέα για την έκδοσή τους. Μπορεί να προβλέπονται στην Σύμβαση μέτρα αυξημένης προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Η κατ' εξαίρεση δυνατότητα που δίνει το άρθρο μπορεί να οδηγήσει σε Συμβάσεις και έργα χωρίς περιβαλλοντική αδειοδότηση ή σε σοβαρά προβλήματα κατά την εφαρμογή της Σύμβασης (βλέπε αποφάσεις ΣτΕ). Δεν ξεκαθαρίζει αν αναφέρεται σε Προεγκρίσεις ή σε Οριστικές Εγκρίσεις. Επίσης πως είναι δυνατό να έχει προχωρήσει το δημόσιο σε ΜΠΕ χωρίς προμελέτες του έργου, πώς γίνεται οι περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις να είναι στο όνομα του δημοσίου ενώ όλες οι άλλες άδειες στο όνομα του ιδιωτικού φορέα και μεταγενέστερα ;

Άρθρο 23° : Απαλλοτριώσεις

Οι απαιτούμενες απαλλοτριώσεις εξυπηρετούν σκοπούς προφανούς δημόσιας ωφέλειας και θεωρούνται κατεπείγουσες και μείζονος σημασίας. Γίνονται υπέρ του δημοσίου φορέα. Κηρύσσονται με απόφαση του Υπ.ΟιΟ και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού. Σε περίπτωση που οι αποζημιώσεις καταβάλλονται από τον ιδιωτικό φορέα, οι δαπάνες αυτές συνιστούν αντάλλαγμα για την χρήση ιδιοκτησιών και δικαιωμάτων.

Πάλι δεν μνημονεύεται σε ποιο στάδιο κηρύσσονται και γίνονται αυτές, δεν αναφέρονται οι δικαστικές διαδικασίες και οι τυχόν καθυστερήσεις υλοποίησης. Πάλι υπάρχει μεροληψία και ανισοπολιτεία όχι μόνο προς τους πολίτες αλλά και προς άλλα δημόσια έργα που φαίνεται να αντιμετωπίζονται ως μη προφανούς, κατεπείγουσας και δημοσίου συμφέροντος σημασίας.

Άρθρο 24° : Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί Κοινής Ωφέλειας

Οι δημόσιες υπηρεσίες και οι Οργανισμοί κοινής Ωφέλειας προβαίνουν άμεσα και κατά προτεραιότητα στην εκτέλεση εργασιών και στις αναγκαίες ενέργειες που είναι αναγκαίες ή χρήσιμες για την ομαλή και απρόσκοπτη υλοποίηση των έργων του παρόντος Νόμου.

Γράψαμε αυτολεξεί το άρθρο για να φανεί ανάγλυφα το πνεύμα του Νομοθέτη, όπως αποτυπώνεται. Όλοι εντέλλονται, φτάνει να είναι ακόμα και χρήσιμες κι όχι μόνο αναγκαίες οι εργασίες. Ας θυμηθούμε την παντελή απουσία συντονισμού στα έργα του Δ. Ηρακλείου (ακόμα και στα Ολυμπιακά) και το μέγεθος των διαβουλεύσεων και των παρακλήσεων για ενεργοποίηση των Ο.Κ.Ω. Λέξη δεν λέγεται για την ανάληψη αυτού του κόστους, για το να προηγούνται ή έπονται της Σύμβασης κλπ.

ΚΕΦ. ΣΤ΄ : ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Άρθρο 25° : Εκχώρηση απαιτήσεων

Οι ιδιωτικοί φορείς δικαιούνται να εκχωρούν, ολικά ή μερικά, τις περιουσιακής φύσης συμβατικές αξιώσεις τους, παρούσες ή μελλοντικές, σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συμμετέχουν στη χρηματοδότηση των έργων. Επιτρέπεται εκχώρηση σε

αλλοδαπές ή εγχώριες εταιρείες ειδικού σκοπού για το σκοπό της τιτλοποίησης (άρθρο 10 του Ν.3156/2003).

Πρόκειται για διατάξεις που παραπέμπουν σε γενικευμένες υποθήκες του μέλλοντος.

Άρθρο 26° : Κύρος εμπράγματων ασφαλειών

Το κύρος των εμπράγματων ασφαλειών (υποθήκες, προσημειώσεις, ενέχυρα, εκχωρήσεις κλπ) που παρασχέθηκαν οποτεδήποτε και καθ' οιονδήποτε τρόπο προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για εξασφάλιση χρηματοδότησης κλπ δεν θίγονται από τυχόν μεταγενέστερη πτώχευση ή αφερεγγυότητα του ιδιωτικού φορέα.

Εμμέσως πλην σαφώς παραπέμπει στην εγγύηση του δημοσίου -κι ας μην την ομολογεί- για την κάλυψη των ιδιωτικών φορέων.

Άρθρο 27° : Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Η ΕΤΕ θεωρείται τράπεζα που υπάγεται στις ρυθμίσεις του Νόμου, εφόσον πρόκειται για δανειακές συμβάσεις ή συναφείς δικαιοπραξίες.

Άρθρο 28° : Περιορισμοί Ιδιωτικού Φορέα που αναλαμβάνει ΣΔΙΤ

Απαιτείται έγγραφη συναίνεση του δημόσιου φορέα για εξωχρηματιστηριακές μεταβιβάσεις μετοχών του Ιδιωτικού φορέα, αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, τροποποιήσεις καταστατικού, έκδοση ομολογιακού δανείου, οποιαδήποτε συγχώνευση, απορρόφηση, διάσπαση ή μετασχηματισμός του φορέα. Ειδικά η εισαγωγή μετοχών του σε χρηματιστηριακή αγορά και η έκδοση δανείου μετατρέψιμου σε μετοχές εγκρίνονται από τον ΥΠΟΙΟ.

Άρθρο 29° : Λοιπές ρυθμίσεις

Απαλλάσσονται οι ιδιωτικοί φορείς των Συμπράξεων από φόρο εισοδήματος επί δεδουλευμένων τόκων που αποκτούν μέχρι την έναρξη εκμετάλλευσης ή συντήρησης του έργου. Η χρηματοδοτική συμβολή του δημοσίου λογίζεται ως επιχορήγηση κεφαλαίου και δεν επιβαρύνεται με ΦΠΑ, φόρο εισοδήματος και καταβάλλεται ελεύθερη οποιασδήποτε κράτησης στον ιδιωτικό φορέα. Το πιστωτικό υπόλοιπο ΦΠΑ επιστρέφεται στον ιδιωτικό φορέα εντός 90 ημερών από την αίτηση, άλλως καταβάλλεται και τόκος υπερημερίας. Τυχόν ζημιές του ιδιωτικού φορέα μεταφέρονται προς συμψηφισμό με τα φορολογητέα κέρδη των επομένων δέκα (10) ετών.

Άλλες ευνοϊκές έως σκανδαλώδεις διατάξεις ανισοπολιτείας.

Άρθρο 30° : Αποσβέσεις

Η απόσβεση του συνολικού κόστους υλοποίησης της Σύμπραξης (κόστος κατασκευής, τόκοι, εξοπλισμός) γίνεται με τρόπο που επιλέγει ο ιδιωτικός φορέας.

Ούτε καν να διαπραγματευτεί το δημόσιο ;

Άρθρο 31° : Επίλυση διαφορών – Εφαρμοστέο δίκαιο

Οι διαφορές που αναφέρονται στην ερμηνεία ή την εφαρμογή των Συμβάσεων επιλύονται με διαιτησία, κατά παρέκκλιση όμως των διατάξεων που ισχύουν για τις διαιτησίες του δημοσίου. Οι κανόνες της διαιτησίας καθορίζονται στην Σύμβαση. Για την επίλυση των διαφορών εφαρμόζεται η Ελληνική Νομοθεσία.

Πάλι το δημόσιο παραιτείται από τις διατάξεις περί διαιτησιών του δημοσίου, βάζει τον ιδιωτικό φορέα να συναποφασίζει, ενώ η αναφορά μόνο στο Ελληνικό Δίκαιο ενέχει ξανά κινδύνους συμβατότητας με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Άρθρο 32ο : Έναρξη ισχύος

Ο Νόμος ισχύει από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΚΕΦ. Β΄ : ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΒΑΣΕΙ ΑΡΧΙΚΗΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΤΕΕ/ΤΑΚ

Μετά την παρουσίαση του Νομοσχεδίου, με τις αναγκαίες επιμέρους παρατηρήσεις και σχόλια, οφείλουμε -κυρίως- να κρίνουμε το Νομοσχέδιο επί της αρχής.

Κατά πόσο δηλαδή είναι συμβατό και ανταποκρίνεται στο σύνολο ή μέρος έστω των παρατηρήσεων και τοποθετήσεών μας, όπως αυτές καταγράφηκαν στο αρχικό κείμενο της Ομάδας Εργασίας μας σε ανύποπτο χρόνο -πολύ πριν δημοσιοποιηθούν οι προθέσεις της κυβέρνησης- και έγιναν αποδεκτές από την Δ.Ε του ΤΕΕ/ΤΑΚ. Θυμίζουμε πως οι απόψεις και προτάσεις μας μνημονεύονταν στα **Κεφάλαια Α.7** (απαντήσεις του ΤΕΕ), **Α.8** (Παρατηρήσεις- Συμπεράσματα), **Β.4** (Εμπειρίες – Συμπεράσματα από την εφαρμογή των ΣΔΙΤ στην Ελλάδα), **Γ.3** (Συγκριτική αξιολόγηση οφέλους – προβλημάτων) και κυρίως στο **Κεφάλαιο Δ΄** (Συνοπτικό κείμενο τοποθέτησης ΤΕΕ/ΤΑΚ).

Ακόμα-ακόμα όμως, να το κρίνουμε με βάση και τις παρατηρήσεις και προτάσεις τόσο του ΤΕΕ (στην απάντησή του στο ερωτηματολόγιο δημόσιας διαβούλευσης) όσο και των Εμπειρογνομώνων του Υπουργείου που συνέταξαν την αρχική έκθεση περί ΣΔΙΤ και που τώρα ίσως εξηγείται το γιατί παύτηκαν από το ΥΠΟΙΟ.

1. Φορείς υλοποίησης, βάση του Νομοσχεδίου, αναφέρονται όλοι οι δημόσιοι φορείς, οι ΟΤΑ (Α΄ και Β΄ Βαθμού), τα ΝΠΔΔ, τα ΝΠΙΔ κλπ σε όλη την επικράτεια, δηλαδή ΟΛΟΙ. Χωρίς καμιά διάκριση ή προϋποθέσεις επάρκειας, χωρίς έλεγχο του επιπέδου της δημόσιας διοίκησης.

Εμείς όμως αναφέραμε ως προϋπόθεση επιτυχούς εφαρμογής του θεσμού την ύπαρξη μιας άλλης δημόσιας διοίκησης, λέγαμε για έλλειψη οποιασδήποτε εμπειρίας σε περιφερειακούς φορείς και είχαμε οδηγηθεί στο συμπέρασμα και πρόταση πως ο θεσμός πρέπει, τουλάχιστον σε αρχικό στάδιο, να εφαρμοστεί μόνο κεντρικά.

Άρα το Νομοσχέδιο κινείται εξαρχής σε αντίθετη κατεύθυνση από αυτή που εμείς προτείναμε.

2. Το Νομοσχέδιο αναφέρει πως θα έχει ισχύ σε έργα και υπηρεσίες προϋπολογισμού από 0 έως 200 εκατ. €, δηλαδή στα «μικρά». Όλα τα μεγαλύτερου προϋπολογισμού εξαιρούνται του Νόμου και προφανώς θα αντιμετωπίζονται μεμονωμένα ως ξεχωριστές περιπτώσεις, χωρίς Θεσμικό Πλαίσιο, και κατά την πεπατημένη θα κυρώνονται οι Συμβάσεις τους με Νόμους στην Βουλή. Δεν εξαιρεί οποιαδήποτε κατηγορία έργων ή υπηρεσιών (πλην των Συνταγματικά απαγορευμένων), μιλά αδιακρίτως για όλα τα άλλα. Δεν εξετάζει καθόλου και ούτε μπαίνει στον κόπο να κρίνει την δυνατότητα μετακύλησης του κόστους των Συμπράξεων στους πολίτες ή έστω να την αναφέρει ως παράμετρο στην λήψη της απόφασης ένταξης κάποιου έργου ή υπηρεσίας στις Συμπράξεις.

Εμείς απεναντίας μιλώντας για τα μεγάλα έργα κεντρικού επιπέδου προφανώς εννοούσαμε τα έργα προϋπολογισμού άνω των 200 εκατ. €, τουλάχιστον στην αρχική φάση. Εμείς απεναντίας κάναμε διακρίσεις, τονίζαμε πως δεν είμαστε σύμφωνοι στην γενικευμένη εφαρμογή του θεσμού και στην γενικευμένη παραχώρηση στον ιδιωτικό τομέα δραστηριοτήτων και υπηρεσιών του δημόσιου τομέα. Εμείς εξαιρούσαμε αρκετές κατηγορίες έργων (ΟΤΑ κλπ) και τους τομείς κοινωνικών υπηρεσιών που τις θεωρούμε υποχρεώσεις του κράτους στον πολίτη. Εμείς επίσης εκτιμούσαμε πολύ σοβαρά την αδυναμία ανάληψης από πλευράς πολιτών του κόστους των Συμπράξεων και από αυτή την άποψη την θεωρούσαμε βασική παράμετρο στην λήψη των αποφάσεων.

Άρα το Νομοσχέδιο κινείται και στα θέματα αυτά στην ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση από αυτήν που εμείς προτείναμε.

3. Τον πρώτο ρόλο βάσει του Νομοσχεδίου θα έχει το ΥΠΟΙΟ και ο Υπουργός του. Όλος ο μηχανισμός που στήνεται (ΔΕΣΔΙΤ, ΕΓΣΔΙΤ) είναι στο ΥΠΟΙΟ και είναι υπερσυγκεντρωτικός. Παραγκωνίζονται τα παραγωγικά Υπουργεία και κυρίως το ΥΠΕΧΩΔΕ. Αυτό είναι αποτέλεσμα του ότι το θέμα Συμπράξεις εξετάζεται μονομερώς και αντιμετωπίζεται μόνο ή κυρίως με όρους οικονομικούς, οικονομίστικους θα λέγαμε (βλέπε την συνεχή αναφορά πως μοναδικό κριτήριο επιλογής θα είναι η πλέον συμφέρουσα προσφορά). Γι' αυτό υποβιβάζονται ή αγνοούνται άλλα σοβαρά θέματα που έχουν να κάνουν με αυτή καθαυτή την παραγωγή έργων ή την προσφορά υπηρεσιών. Δεν εισακούστηκαν ούτε οι απόψεις των Εμπειρογνωμόνων που έλεγαν πως τα οικονομικά κριτήρια δεν μπορεί να είναι τα μόνα για την σωστή επιλογή και αξιοποίηση των ΣΔΙΤ, ούτε πως η έλλειψη πόρων χρηματοδότησης των έργων δεν είναι ικανή και αναγκαία συνθήκη που μας οδηγεί κατ' ανάγκη στις ΣΔΙΤ.

Κι εμείς μιλούσαμε για κεντρική στήριξη και παρακολούθηση της εφαρμογής των ΣΔΙΤ, μόνο που μιλούσαμε για έργα κεντρικού επιπέδου και «μεγάλα». Μιλούσαμε για συναρμόδια Υπουργεία και φυσικά με πρωτεύοντα ρόλο του ΥΠΕΧΩΔΕ στον τομέα των έργων. Αυτοί προδιαγράφουν έργα «μικρά», περιφερειακού επιπέδου με απόλυτο κεντρικό έλεγχο γιατί προφανώς θέλουν να τα ελέγχουν κεντρικά και εμμέσως αναγνωρίζουν την έλλειψη οποιασδήποτε εμπειρίας περιφερειακά.

Άρα και στο θέμα αυτό το Νομοσχέδιο δεν μπορεί να μας βρει σύμφωνους.

4. Στο Νομοσχέδιο αναφέρεται μεν ότι την απόφαση ένταξης έργων και υπηρεσιών στις Συμπράξεις θα την παίρνει η ΔΕΣΔΙΤ, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της ΕΓΣΔΙΤ, αλλά δεν αναφέρονται τα κριτήρια επιλογής και ένταξης ή μη. Δεν γίνεται λόγος για μελέτες κόστους - οφέλους, βιωσιμότητας κ.ά που ανέφεραν οι Εμπειρογνώμονες ως προϋποθέσεις για την επιτυχή εφαρμογή των ΣΔΙΤ. Αυτοί μάλιστα έλεγαν πως η εξασφάλιση ιδιωτικής χρηματοδότησης υλοποίησης των έργων δεν αρκεί από μόνη της να κρίνει συμφέρουσα για το δημόσιο την επιλογή της υλοποίησης μέσω ΣΔΙΤ.

Εμείς μιλούσαμε για συνεκτίμηση πληθώρας παραγόντων και κυρίως των αρνητικών συνεπειών και παρενεργειών. Αναφέραμε ως προϋπόθεση επιτυχούς εφαρμογής των ΣΔΙΤ την ύπαρξη των όρων και προϋποθέσεων που έθεταν τόσο οι Εμπειρογνώμονες του ΥΠΟΙΟ, όσο και το ΤΕΕ. Διαδικασιών δηλαδή που θα αποδείκνυαν την αναγκαιότητα και το αναπόφευκτο προσφυγής στις ΣΔΙΤ, την τεκμηρίωσή της μέσω μελετών κόστους - οφέλους, βιωσιμότητας, την αποδεδειγμένη ωφελιμότητα του δημοσίου και του χρήστη κλπ. Τέτοιοι όροι και προϋποθέσεις, ούτε ως κριτήρια ούτε ως διαδικασία μνημονεύονται στο Νομοσχέδιο.

Άρα το Νομοσχέδιο δεν μας καλύπτει, αφήνει τεράστιο κενό και κυρίως δημιουργεί στεγανά και εμπεριέχει αδιαφάνεια στην λειτουργία και τα κριτήρια επιλογής που θα χρησιμοποιούν.

5. Το Νομοσχέδιο δεν θέτει όρους και ούτε εξετάζει προϋποθέσεις ως κριτήρια για ένταξη και επιτυχή υλοποίηση των ΣΔΙΤ. Δεν αναφέρει τίποτα για το επίπεδο και τις προϋποθέσεις-δυνατότητες της δημόσιας διοίκησης να σχεδιάσει, προδιαγράψει, δημοπρατήσει, επιβλέψει, υλοποιήσει ΣΔΙΤ. Απεναντίας, μέσω της εισαγωγής του θεσμού των ΣΔΙΤ και στον τομέα των Υπηρεσιών ανοίγει τον δρόμο και στην Ιδιωτικοποίηση της δημόσιας διοίκησης, αφού πλέον θα είναι δυνατή η μίσθωση υπηρεσιών που θα προσφέρουν οι υπάλληλοι του ιδιώτη-εργοδότη. Δεν εξετάζει και ούτε αναφέρει τίποτα για το επίπεδο και του ιδιωτικού τομέα να υλοποιήσει ΣΔΙΤ. Δεν αναφέρει τίποτα για την συμβατότητα των έργων ΣΔΙΤ με τον υφιστάμενο σχεδιασμό (χωροταξικό, περιφερειακό κ.ά).

Αντίθετα εμείς (και άλλοι) επιμέναμε στα θέματα αυτά, θεωρώντας τα απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχή υλοποίηση των ΣΔΙΤ. Αυτά τα σημεία έχουν ήδη κριτικαριστεί έντονα και από την Π.Ο ΕΜΔΥΔΑΣ. Εμείς θέταμε ως προϋπόθεση την ύπαρξη ενός Εθνικού Σχεδίου Δράσεων και Πολιτικών, τέτοιου που θα διευκολύνει

αν όχι υπαγορεύει σε μεγάλο βαθμό τις επιλογές. Σε αντίθετη περίπτωση λέγαμε πως οι Συμπράξεις θα είναι ευκαιριακού χαρακτήρα και γι' αυτό επισφαλείς και αναποτελεσματικοί. Θέταμε ως προϋπόθεση την συμβατότητα των έργων και υπηρεσιών με τους ισχύοντες σχεδιασμούς, το οποίο προφανώς κάποιος πρέπει να το κρίνει προκαταρκτικά πολύ πριν την εξέταση κάθε πρότασης Σύμπραξης.

Οι διαδικασίες που περιγράφονται και η έλλειψη τέτοιων όρων και προϋποθέσεων μας βρίσκουν αντίθετους. Ανεξάρτητα της συμφωνίας μας ή μη, το Νομοσχέδιο όχι μόνο δεν προδιαγράφει επιτυχή υλοποίηση αλλά εμπεριέχει πλήθος εγγενών κινδύνων αποτυχίας.

6. Το Νομοσχέδιο πολύ περισσότερο δεν το ενδιαφέρει η σημαντική κατ' εμάς, κατά το ΤΕΕ αλλά και κατά τους Εμπειρογνώμονες του πρώην ΥΠΟΙΟ εξασφάλιση της κοινωνικής αποδοχής. Μάλιστα η μόνη διαδικασία δημοσιότητας αναφέρεται στο στάδιο της δημοσιοποίησης της πρόθεσης του δημόσιου φορέα να προχωρήσει σε ΣΔΙΤ. Δεν προβλέπει καμιά διαδικασία εξασφάλισης της κοινωνικής αποδοχής, αντίθετα όλες οι διαδικασίες είναι κλειστές μεταξύ των κεντρικών υπηρεσιών -της ΔΕΣΔΙΤ και του ενδιαφερόμενου φορέα υλοποίησης. Γι' αυτό και δεν προβλέπεται στην διαδικασία καμιά συμμετοχή ούτε κοινωνικών φορέων ούτε της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Εμείς αντίθετα θεωρούσαμε πως η δημοσιότητα και η κοινωνική συμμετοχή ήταν και είναι βασικές προϋποθέσεις εξασφάλισης της κοινωνικής αποδοχής, που χωρίς αυτήν όλα τα άλλα θα βρίσκονται στον αέρα. Η εμπειρία τόσων χρόνων και οι περιπέτειες τόσων έργων και παρεμβάσεων δεν είναι δυνατό να αγνοούνται.

Η έλλειψη δημοσιότητας, διαφάνειας, κοινωνικής συμμετοχής -απαραίτητες προϋποθέσεις εξασφάλισης κοινωνικής αποδοχής- δεν μας βρίσκει σύμφωνους και θέτει σε περιπέτειες κάθε προσπάθεια εγκαθίδρυσης του νέου θεσμού.

7. Το Νομοσχέδιο προβλέπει την γενικευμένη χρήση Συμβούλων κάθε είδους, που προσλαμβάνονται κεντρικά, άλλοι απευθείας από τον ΥΠΟΙΟ, χωρίς σαφή κριτήρια, χωρίς προκηρύξεις, χωρίς προδιαγραφές, με ανεξέλεγκτες αποδοχές κλπ. Μάλιστα από τον συνδυασμό άρθρων (άρθρα 4 και 6) προκύπτει ότι πολλοί από αυτούς θα προσλαμβάνονται από την ΕΓΣΔΙΤ και θα έχουν τον ρόλο μελετητή πέρα και έξω από κάθε νόμιμη και διαφανή διαδικασία, πέρα ακόμα και από το νέο Θεσμικό Πλαίσιο Ανάθεσης Μελετών.

Είναι αλήθεια πως αυτό δεν το είχαμε προβλέψει και δεν είχαμε τοποθετηθεί στο αρχικό κείμενό μας για τις ΣΔΙΤ.

Όμως, βάσει και των πάγιων απόψεών μας αλλά και των αρχών μας για διαφάνεια, αξιοκρατία, δημοσιότητα, μη υποκατάσταση ρόλων κλπ δεν είναι δυνατό να μας βρουν σύμφωνους τέτοιες διατάξεις.

8. Όπως λέγαμε στο σημείο (3) και σε συνέχεια αυτής της οικονομίστικης αντιμετώπισης των Συμπράξεων, το Νομοσχέδιο δεν καταπιάνεται καθόλου με την διαδικασία ωρίμανσης και ωριμότητας των έργων, όπως ισχύει σε όλα τα άλλα δημόσια έργα, διαδικασίες που γνωρίζει φυσικά το ΥΠΕΧΩΔΕ κι όχι το ΥΠΟΙΟ. Πουθενά δεν αναφέρεται πόσες και ποιες τεχνικές μελέτες ή προμελέτες προαπαιτούνται, ποιες προεγκρίσεις ή εγκρίσεις φορέων και υπηρεσιών κλπ. Αυτό, πέραν των άλλων, ενέχει τον κίνδυνο να συγκροτούνται Συμπράξεις στον αέρα αλλά και οδηγεί σε αδιαφανείς διαδικασίες γένεσης διαπλοκών. Ποιος μπορεί να εγγυηθεί ότι οι ποικιλώνυμοι σύμβουλοι-μελετητές, λόγω της άμεσης εξάρτησής τους από πολιτικά πρόσωπα και λόγω έλλειψης διαφάνειας και δημοσιότητας, δεν μπορεί να ενεργήσουν σε όφελος των ιδιωτικών συμφερόντων και όχι του δημοσίου συμφέροντος ; Οι ελλείψεις συγκεκριμενοποίησης των όρων του ανταγωνισμού λόγω απουσίας -έστω- προμελετών συνήθως οδηγούν σε συναλλαγές ή τουλάχιστον σε ζημία του δημοσίου. Ταυτόχρονα είναι απορίας άξιο πώς είναι

δυνατό έργα να προωθούνται με τέτοιες διατάξεις σε Συμπράξεις και συγχρόνως να είναι συγχρηματοδοτούμενα από πόρους της Ε.Ε μέσω των Κοινοτικών Προγραμμάτων ; Οι Συμπράξεις να μην προαπαιτούν μελέτες και τόσα άλλα στάδια ωρίμανσης που απαιτούν απαραίτητα οι κοινοτικές οδηγίες ;
Εμείς στην τοποθέτησή μας λέγαμε πως πρέπει να είναι απολύτως σαφείς οι όροι και ξεκαθαρισμένο το τοπίο, με σαφές τεχνικό περιεχόμενο και φυσικό αντικείμενο, με δημοσιότητα και διαφάνεια όπως πάντα υποστηρίζουμε.

Το Νομοσχέδιο πάσχει σοβαρά και στα θέματα αυτά και αν δεν τροποποιηθεί ριζικά θα υποθάλπει σκάνδαλα και ζημιές για το δημόσιο.

9. Στην ίδια κατεύθυνση κινούνται και πολλές άλλες ασάφειες του Νομοσχεδίου, όπως για παράδειγμα η έλλειψη αναφοράς στα κριτήρια επιλογής ενός εκ των τεσσάρων (4) τύπων διαδικασιών Σύμπραξης, οι διαδικασίες στον τύπο Διαδικασίες Διαπραγμάτευσης, οι ασάφειες στις διαδικασίες των ένδικων μέσων των άμεσα ενδιαφερομένων ή των πολιτών, η μη αναφορά σε διαδικασίες προσφυγών και τελεσίδικων αποφάσεων κλπ. Δεν παραπέμπει καν, περίεργο για Νομοσχέδιο της Ελληνικής Πολιτείας, σε καμιά Υπουργική απόφαση ή Προεδρικό Διάταγμα που θα αποσαφηνίζει διατάξεις ή θα συγκεκριμενοποιεί γενικές διατυπώσεις, λες και είναι τόσο πλήρες. Εκτός εάν, μετά την κατάθεσή του στην Βουλή αρχίσουν να κατατίθενται οι γνωστές τροπολογίες, χωρίς να τις πάρει κανείς είδηση και σίγουρα χωρίς κανένα δημόσιο διάλογο.

Παγίως αλλά με βάσει και όσα λέγαμε στην αρχική μας έκθεση-εισήγηση δεν συμφωνούμε με τέτοιες ασάφειες και αδιαφανή κριτήρια λειτουργίας και λήψης αποφάσεων.

Είμαστε λοιπόν αντίθετοι και με τις ασαφείς διατάξεις και ελλείψεις σαφών κριτηρίων στις επιλογές και λήψεις αποφάσεων που περιγράφει το Νομοσχέδιο.

10. Οι ελάχιστες προϋποθέσεις συμμετοχής που ορίζει το Νομοσχέδιο για να θεωρηθεί ότι επετεύχθη ο αναγκαίος ανταγωνισμός είναι τόσο ελάχιστες που μόνο για το θεαθήναι μπορούν να εκληφθούν. Ιδίως στις διαδικασίες «Κλειστού τύπου» και «Διαπραγμάτευσης», όπου η συμμετοχή μπορεί να περιοριστεί σε 5 και 3 ενδιαφερόμενους αντίστοιχα, αριθμός που μπορεί να περιοριστεί κι άλλο. Τέτοιες διατάξεις όχι μόνο δεν εξασφαλίζουν ελεύθερο και επαρκή ανταγωνισμό, αλλά εκθέτουν όλο το Νομοσχέδιο απέναντι στην Ε.Ε που μπορεί ανά πάσα στιγμή να το προσβάλλει. Ταυτόχρονα δεν διασφαλίζουν το δημόσιο συμφέρον και δημιουργούν το έδαφος διαπλοκών.

Εμείς πάντα ήμασταν και είμαστε υπέρ του υγιούς και ελεύθερου ανταγωνισμού, που πέραν των άλλων εξασφαλίζει και το δημόσιο συμφέρον και αποτρέπει φαινόμενα διαπλοκής.

Μας βρίσκει λοιπόν αντίθετους το Νομοσχέδιο και στις διατάξεις του αυτές.

11. Οι αμφιλεγόμενες διατυπώσεις του περί ανάληψης εκ μέρους των ιδιωτικών φορέων των κινδύνων χρηματοδότησης αλλά κυρίως διαθεσιμότητας και ζήτησης (άρθρα 2 και 18) ενέχουν τον κίνδυνο η όποια δημόσια δαπάνη συγχρηματοδότησης αλλά και τα ανταλλάγματα του δημοσίου να μην εξαιρούνται του δημοσίου ελλείμματος (ανακοινωθέν STAT/04/18/11-2-2004). Τότε όμως ανατρέπεται ένα βασικό επιχείρημα των θιασωτών των ΣΔΙΤ, ότι δηλαδή με τον τρόπο αυτό δεν αυξάνεται το δημόσιο χρέος.

Εμείς επιστημαίνουμε τον κίνδυνο όχι τόσο για λόγους λογιστικής οικονομίας αλλά για λόγω ασαφειών που δεν οδηγούν σε υγιή ανταγωνισμό.

Οι διατάξεις των όρων των Συμπράξεων που περιγράφονται στο Νομοσχέδιο και έχουν να κάνουν με τους χρηματοδοτικούς όρους και την ανάληψη των σχετικών κινδύνων πρέπει να είναι απολύτως σαφείς, χωρίς καμιά πιθανότητα παρερμηνειών ή διαφορετικών εκδοχών.

12. Το Νομοσχέδιο διαπνέεται στο σύνολό του από μια τάση παραίτησης του δημοσίου από κάθε διεκδίκηση απέναντι στους ιδιωτικούς φορείς. Φέρεται ως μειονεκτικό, δεν διεκδικεί ούτε τις δέουσες εγγυήσεις, ούτε ρήτρες βάζει, ούτε αναφέρεται πουθενά η πιθανότητα και δυνατότητα τροποποίησης όρων των Συμπράξεων που μπορεί να αποδειχθούν επαχθείς για το δημόσιο κατά την υλοποίησή τους. Το ΥΠΟΙΟ δεν πήρε υπόψη του ούτε την σχετική έκθεση του ΚΕΠΕ για την εμπειρία από τις μέχρι σήμερα ΣΔΙΤ, ούτε και την δική του εμπειρία από την τροποποίηση επαχθών, όπως αποδείχθηκε, διατάξεων στην Σύμβαση της Αττικής οδού και των Σπάτων. Αντίθετα το Νομοσχέδιο κατοχυρώνει τους ιδιωτικούς φορείς, προβλέποντας σχετικές αποζημιώσεις, παρατάσεις κλπ στις περιπτώσεις που ανεξάρτητα από την θέλησή τους καθυστερούν τα έργα, ενώ χορηγεί και αρκετές απαλλαγές, διευκολύνσεις, φοροελαφρύνσεις κλπ. Αποσιωπούνται ακόμα στο Νομοσχέδιο οι συνήθεις εγγυήσεις του δημοσίου στην χορήγηση δανείων στους Ιδιωτικούς φορείς από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Είναι αλήθεια πως και γι' αυτά δεν είχαμε τοποθετηθεί γιατί ήταν αδύνατο να φανταστούμε πως η ελληνική πολιτεία, δια της κυβέρνησης και των αρμοδίων υπουργείων, θα παραιτείται τόσο εύκολα των δικαιωμάτων της αλλά και της υποχρέωσής της να διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον και να εξυπηρετεί το κοινωνικό όφελος.

Προφανώς δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με την λογική της υποτέλειας του δημοσίου στο ιδιωτικό συμφέρον που διαπνέει το Νομοσχέδιο. Διατυπώναμε εξάλλου από τότε επιφυλάξεις για το που θα γέρνει η πλάστιγγα στην συνεχή, μέσω των Συμπράξεων, διαπάλη μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού συμφέροντος.

13. Τέλος, στο Νομοσχέδιο περιλαμβάνονται και μια σειρά προκλητικών διατάξεων μονομέρειας και ανισοπολιτείας, που σε πολλά σημεία τους αντιβαίνουν ακόμα και στο Σύνταγμα της χώρας. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα άρθρα 19, 20, 21, 23, και 24 που αναλύσαμε και σχολιάσαμε στο Κεφ. Α'. Οι διατάξεις για την χορήγηση των απαιτούμενων αδειών κάθε είδους, για τις υποχρεώσεις των δημοσίων υπηρεσιών να εξυπηρετούν τις Συμπράξεις, για την υποχρέωση των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας να εξυπηρετούν κατά προτεραιότητα τις ΣΔΙΤ (εκτελώντας όχι μόνο τις αναγκαίες αλλά και τις «χρήσιμες» εργασίας) είναι προκλητικές και μεροληπτικές. Ακόμα κι αν θεωρηθούν εύλογες για έναν σωστά οργανωμένο δημόσιο τομέα που λειτουργεί ανεξάρτητα και αποδοτικά, αυτά θα έπρεπε να ισχύουν και για όλους τους πολίτες -πράγμα βεβαίως που όλοι γνωρίζουμε πως δεν ισχύει- άρα οι διατάξεις αυτές προσβάλλονται πολύ εύκολα. Για τους ίδιους λόγους, δεν είναι δυνατόν η Αρχαιολογία να «εντέλλεται» εντός 60 ημερών να διαφυλάσσει τα ευρήματα και να δίνει έγκριση για συνέχιση των εργασιών (όπως και οι Πολεοδομίες άλλωστε), όταν μας είναι γνωστές οι χρόνιες τλαιπωρίες συμπολιτών μας.

Για τους ίδιους με παραπάνω λόγους, δεν ήταν δυνατόν να φανταστούμε τέτοια δουλοπρεπή στάση απέναντι στα ιδιωτικά συμφέροντα και να προβλέψουμε άλλες προτάσεις.

Τώρα όμως είμαστε υποχρεωμένοι να καταγγείλουμε τέτοιες διατάξεις ως υποτελείς, επιζήμιες του δημοσίου συμφέροντος, ανισοβαρείς και επαχθείς, προσβλητικές για όλους τους πολίτες.

Αναφέρουμε πως το Νομοσχέδιο δεν αγγίζει καμιά άλλη παράμετρο από αυτές που θέταμε κι ούτε εξετάζει ιδιαιτερότητες -όπως αυτή του νησιώτικου χώρου- που αναδεικνύαμε στην τοποθέτησή μας για τις ΣΔΙΤ. Ακόμα τα σενάρια που ακούγονται για χρησιμοποίηση των αποθεματικών των Ασφαλιστικών Ταμείων για χρηματοδότηση των Συμπράξεων (με την έλλειψη ενδιαφέροντος που παρατηρείται από τις Τράπεζες), όσο κι αν δεν αναφέρεται στο Νομοσχέδιο μας βρίσκει τελείως αντίθετους.

ΚΕΦ. Γ΄ : ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΕΛΙΚΗΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΤΕΕ/ΤΑΚ

Η Δ.Ε του ΤΕΕ/ΤΑΚ, σε συνέχεια της τοποθέτησής της για τα Συγχρηματοδοτούμενα Έργα και τις Συμβάσεις Παραχώρησης, μελέτησε το σχετικό Νομοσχέδιο που δόθηκε στην δημοσιότητα και το πόρισμα της Ομάδας Εργασίας που είχε συστήσει για τον σκοπό αυτό και κατέληξε στα παρακάτω συμπεράσματα, που αποτελούν και την τοποθέτησή της στο Νομοσχέδιο.

1. Δεν συμφωνούμε με τη γενικευμένη εξαρχής εφαρμογή του θεσμού, για όλη τη χώρα, για όλους τους φορείς, για κάθε είδους έργο ή υπηρεσία, για κάθε προϋπολογισμό μέχρι του ύψους των 200 εκατ. €. Εξακολουθούμε να πιστεύουμε αντίθετα πως ο θεσμός έπρεπε να εφαρμοστεί «πιλοτικά», μόνο για μεγάλα έργα των Υπουργείων, με κεντρική διαχείριση. Η γενίκευση που προωθείται, με πλήρη άγνοια του θεσμού από τις δημόσιες υπηρεσίες, από τους φορείς υλοποίησης αλλά ακόμα και από τους ιδιωτικούς φορείς είναι αδύνατο να οδηγήσει σε εφαρμογή του θεσμού και μάλιστα γενικευμένη. Αντίθετα ενέχει πολλούς κινδύνους και θα δημιουργήσει πλήθος παρενεργειών.
2. Διαφωνούμε με την υπερσυγκέντρωση των αρμοδιοτήτων και αποφάσεων στα κεντρικά όργανα που προβλέπεται να θεσπιστούν με επίκεντρο το ΥΠΟΙΟ και να παραμερίζονται τα συναρμόδια Υπουργεία και κυρίως το ΥΠΕΧΩΔΕ, που τουλάχιστον στον τομέα των έργων είναι ο μοναδικός φορέας της σχετικής εμπειρίας. Ταυτόχρονα δεν συμφωνούμε και με την οικονομίστικη λογική που διαπνέει το Νομοσχέδιο υποβαθμίζοντας τόσες άλλες σημαντικές παραμέτρους.
3. Εμμένουμε στην άποψη πως προϋπόθεση για επιτυχή υλοποίηση του θεσμού είναι η σοβαρή προεργασία σε κάθε έργο, με μελέτες κόστους-οφέλους, με εξέταση της βιωσιμότητάς του καθώς η ύπαρξη και συγκριτική αξιολόγηση πλήθους άλλων στοιχείων που θα τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα προσφυγής στην μέθοδο των Συμπράξεων και την ωφελιμότητα τόσο για το δημόσιο όσο και για το κοινωνικό σύνολο. Τέτοιες εξάλλου προϋποθέσεις έθεταν και οι Εμπειρογνώμονες του ΥΠΟΙΟ στην αρχική τους Έκθεση.
4. Είμαστε ριζικά αντίθετοι τόσο στην περιθωριοποίηση της δημόσιας διοίκησης - που διευρύνεται με αυτό το Νομοσχέδιο- όσο και στην τάση ιδιωτικοποίησής της, που επιχειρείται με την δυνατότητα «μίσθωσης» υπηρεσιών που περιγράφει το Νομοσχέδιο.
5. Παρατηρούμε στο Νομοσχέδιο σοβαρές ελλείψεις δημοσιότητας, διαφάνειας και παντελή απουσία κάθε κοινωνικής συμμετοχής στις διαδικασίες (ακόμα και του ιδιωτικού τομέα) επιλογής και έγκρισης υπαγωγής των έργων και υπηρεσιών στις Συμπράξεις. Αυτά όμως αποτελούν απαραίτητες και αναντικατάστατες προϋποθέσεις εξασφάλισης της κοινωνικής συναίνεσης, που χωρίς αυτήν τίποτα δεν μπορεί να προχωρήσει. Η εμπειρία μας τοπικά είναι αδιάψευστος μάρτυρας. Το κλειστό κύκλωμα που καλείται να αποφασίζει και να υλοποιεί τις Συμπράξεις (ενδιαφερόμενος δημόσιος φορέας, Ειδική Γραμματεία ΥΠΟΙΟ-ΕΓΣΔΙΤ και Διϋπουργική Επιτροπή-ΔΕΣΔΙΤ) κεντρικά, χωρίς την ενεργό συμμετοχή των δημοσίων φορέων, όχι μόνο δεν διασφαλίζει τα παραπάνω αλλά αφήνει πολλά περιθώρια λαθών και ταυτόχρονα δημιουργεί πρόσφορο έδαφος για δημιουργία φαινομένων διαπλοκών και ζημιών για το δημόσιο.
6. Διαπιστώνουμε πως με το Νομοσχέδιο εισάγονται, και μάλιστα μαζικά και από το παράθυρο, πλήθος ποικιλώνυμων συμβούλων με αδιαφανείς διαδικασίες πρόσληψης, ακαθόριστες αμοιβές, περιέργου αντικειμένου και αμφιλεγόμενων

προσόντων. Η σαφής διατύπωση πως θα χρησιμοποιούνται ως υποκατάστατα μελετητών έρχεται σε ευθεία αντίθεση ακόμα και με τον πρόσφατα ψηφισθέντα Νόμο περί ανάθεσης μελετών. Και αυτές οι διατάξεις μας βρίσκουν αντίθετους αλλά και οδηγούν σε διασπάθιση δημοσίου χρήματος και αντιποίηση ρόλων.

7. Οι ασαφείς διατάξεις στις διαδικασίες και η απουσία συγκεκριμένων προϋποθέσεων, όρων και κυρίως κριτηρίων στην αξιολόγηση των προτάσεων, στην λήψη εγκριτικών αποφάσεων ένταξης έργων και υπηρεσιών στις Συμπράξεις θα οδηγήσει σε διαδικασίες μη αντικειμενικές και γι' αυτό ευάλωτες. Χωρίς συγκεκριμένα τεχνικό περιεχόμενο και φυσικό αντικείμενο -που καθορίζουν βασικά και τα οικονομικά στοιχεία του αντικειμένου- είναι αδύνατη η συγκριτική αξιολόγηση των προσφορών, που δεν είναι δυνατόν να είναι μόνο οικονομική.
8. Οι ασάφειες που υπάρχουν και στα κριτήρια επιλογής του «τύπου» της διαδικασίας που ακολουθείται για μια Σύμπραξη (προβλέπονται 4 τύποι διαδικασιών) δεν βοηθά, αντιθέτως συσκοτίζει, την ορθολογική και αντικειμενική επιλογή. Ο περιορισμένος αριθμός των συμμετεχόντων που προβλέπεται ιδίως στις διαδικασίες «κλειστού τύπου» και «ανταγωνιστικού διαλόγου», αριθμός που μπορεί να μειωθεί περαιτέρω, δεν εξασφαλίζει ούτε ελεύθερο, ούτε υγιή, ούτε επαρκή ανταγωνισμό με δυσμενή για το δημόσιο αποτελέσματα, ενώ επαυξάνει τους κινδύνους ανατροπής και αυτού του θεσμικού πλαισίου από την Ε.Ε.
9. Οι ασάφειες που υπάρχουν στους κινδύνους που αναλαμβάνει ο ιδιωτικός φορέας σε μια Σύμπραξη, τόσο για την χρηματοδότηση, όσο κυρίως για την «ζήτηση» και την «διαθεσιμότητα» του έργου κινδυνεύει να ακυρώσει παντελώς το λεγόμενο πλεονέκτημα των ΣΔΙΤ, ότι δηλαδή οι χρόνιες υποχρεώσεις του δημοσίου απέναντι στον κατασκευαστή δεν συμπεριλαμβάνονται στο δημόσιο έλλειμμα, αφού η Eurostat μιλά για πλήρη ανάληψη από πλευράς ιδιώτη ενός τουλάχιστον εκ των δύο κινδύνων.
10. Παρατηρούμε στο Νομοσχέδιο, μέσα από αρκετές διατάξεις του, υποτέλεια του δημοσίου απέναντι στα ιδιωτικά συμφέροντα και παραίτησή του από το δικαίωμα και υποχρέωσή του να διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον και να εξυπηρετεί το κοινωνικό όφελος.
11. Τέλος είμαστε κάθετα αντίθετοι με όλες τις μονομερείς διατάξεις εξυπηρέτησης πάσης θυσία και με κάθε τρόπο του ιδιωτικού συμφέροντος από όλους τους άλλους φορείς του Δημοσίου και των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας και με το πνεύμα «εντολών» που τους δίνει. Είναι κλασσικές περιπτώσεις ανισοπολιτείας, αντιβαίνουν ακόμα και στο Ελληνικό Σύνταγμα και είναι άκρως προσβλητικές για τους πολίτες.

Ως ΤΕΕ/ΤΑΚ προσπαθήσαμε, εδώ και μήνες, να προσεγγίσουμε έναν νέο θεσμό χωρίς ιδεολογικές ή άλλες προκαταλήψεις, χωρίς τοπικισμούς και συντεχνιακές σκέψεις, αφήνοντας πρόσκαιρα κατά μέρος την βαθιά πολιτική που εμπεριέχει ο νέος θεσμός, στην προσπάθειά μας να συμβάλλουμε θέτοντας σωστούς όρους και προϋποθέσεις, καταθέτοντας γόνιμες προτάσεις.

Φαίνεται όμως, πως οι αποφάσεις ήταν ειλημμένες, κινούνταν προς συγκεκριμένες κατευθύνσεις και πως όλα πλέον παραδίδονται στον βωμό των ιδιωτικών συμφερόντων κατ' επιλογή και των οικονομικών δεικτών καθ' υπόδειξη.

Τον λόγο πρέπει να πάρουν οι εκάστοτε τοπικοί κοινωνικοί και επιστημονικοί φορείς, οι πολίτες, γιατί όλους μας αφορά το μέλλον του τόπου και της κοινωνίας και όχι το μέλλον οποιασδήποτε Ανώνυμης Εταιρείας που σήμερα υπάρχει και αύριο μεταλλάσσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ : ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΥΠΕΘΟ)
2. Έκθεση εμπειρογνομώνων για ΣΔΙΤ (ΥΠΕΘΟ)
3. Παράρτημα 1 της Έκθεσης : Τύποι συνεργασιών Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα
4. Παράρτημα 2 της Έκθεσης : Η θέση της Ε.Ε για τις ΣΔΙΤ
5. Παράρτημα 3 της Έκθεσης : Συμβάσεις Παραχώρησης Συγκοινωνιακών Έργων στην Ελλάδα
6. Παράρτημα 4 της Έκθεσης : Η διαδικασία επιλογής αναδόχων σε ΣΔΙΤ
7. Παράρτημα 5 της Έκθεσης : Πρόταση οργανωτικής διάρθρωσης κεντρικού μηχανισμού διοίκησης ΣΔΙΤ
8. Παράρτημα 6 της Έκθεσης : Πρόταση Νομοθετικής ρύθμισης για τα έργα προτεραιότητας ΚΕΔ
9. Ερωτηματολόγιο δημόσιας διαβούλευσης για ΣΔΙΤ
10. Χρονοδιάγραμμα ΣΔΙΤ
11. Απάντηση ΤΕΕ στο Ερωτηματολόγιο δημόσιας διαβούλευσης
12. Διήμερο ΙΟΚ για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα (Νοέμβριος 2004)
13. «Πράσινο Βιβλίο» της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τις ΣΔΙΤ
14. Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Ομάδα Μελέτης ΣΔΙΤ)
15. 3^η Διεθνής Έκθεση ΜΕΤΕC – Ημερίδα ΣΔΙΤ (20.3.2005)
16. ΚΕΠΕ Έκθεση 40 : Συμμετοχή ιδιωτών στα έργα υποδομής και αυτοχρηματοδότηση (Στ. Χειμωνίτη – Τερροβίτη)
17. ΚΕΠΕ Έκθεση 33 : Το μέγεθος και ο ρόλος του δημόσιου τομέα στην Ελλάδα
18. ΚΕΠΕ Έκθεση 28 : Μελέτη αξιολόγησης των ΠΕΠ του ΚΠΣ 1994-1999
19. Ομιλία κ. Αλογοσκούφη (παρουσίαση Νομοσχεδίου)
20. Νομοσχέδιο

B. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

1. Νέο πλαίσιο σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 12.12.04)
2. Σε στενωπό τα συγχρηματοδοτούμενα (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 12.12.04)
3. Χωρίς αυτοχρηματοδοτούμενα ανάπτυξη δεν έρχεται (ΒΗΜΑ 12.12.04)
4. Παλιές αμαρτίες οδικών έργων (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 12.12.04)
5. Μεσίτης το Δημόσιο (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 19.12.04)
6. Οι Γερμανοί θέλουν το αεροδρόμιο στο Καστέλι (ΠΑΤΡΙΣ 29.12.04)
7. Πρόταση της Hochtief για Καστέλι (ΠΑΤΡΙΣ 29.12.04)
8. Στο ΥΠΕΧΩΔΕ η πρόταση της Hochtief (ΠΑΤΡΙΣ 29.12.04)
9. Ιδιωτικοποιούνται σχολεία, φυλακές, νοσοκομεία (ΝΕΑ 30.12.04)
10. Τα ιδιωτικά έργα δίνουν λύσεις (ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ 31.12.04)
11. Έσοδα «Παντεχνικής» (ΠΑΤΡΙΣ 4.1.05)
12. Σκόπελος τα ΔΑΠ στα αυτοχρηματοδοτούμενα (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 6.1.05)
13. Προωθείται η δημιουργία ενιαίου φορέα (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 12.1.05)
14. Ακριβό το Ελ. Βενιζέλος (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 14.1.05)
15. Ιδιωτικοποιούνται και οι δημόσιες υποδομές (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 16.1.05)
16. Ανέτοιμες οι κατασκευαστικές για τα αυτοχρηματοδοτούμενα (ΕΞΠΡΕΣ 23.1.05)
17. Τι προβλέπει το νομοσχέδιο για τα συγχρηματοδοτούμενα (ΒΗΜΑ 23.1.05)
18. Ανεβαίνει ο πήχης των αξιώσεων (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 26.1.05)
19. Τον Μάρτιο στην Βουλή το νομοσχέδιο (ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ 26.1.05)
20. Πώληση κατασκευών, επαναγορά της χρήσης τους (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 28.1.05)
21. Συμβάν χωρίς προηγούμενο στη γέφυρα (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 28.1.05)
22. Βρετανική τεχνογνωσία ζητά η κυβέρνηση (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 28.1.05)

23. Ερωτήματα προκαλεί η βλάβη στην γέφυρα (in.gr 28.1.05)
24. Πως τραυματίστηκε η γέφυρα (ΒΗΜΑ 30.1.05)
25. Δελτίο Τύπου του ΤΕΕ για την γέφυρα (Portal tee)
26. Ανοίγει με περιορισμούς η λαβωμένη γέφυρα (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 1.2.05)
27. Απολύθηκε η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 1.2.05)
28. Επαναλειτούργει η γέφυρα Ρίου-Αντίρριου (ΕΞΠΡΕΣ 1.2.05)
29. Στροφή 180 μοιρών από την κυβέρνηση (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 1.2.05)
30. Βιαστική η απόφαση επαναλειτούργιας της γέφυρας (ΑΥΓΗ 2.2.05)
31. Χρηματοδοτήσεις ΕΤΕπ για συγχρηματοδοτούμενα (ΕΞΠΡΕΣ 9.2.05)
32. Με αργό ρυθμό οι αναθέσεις σε ιδιώτες (ΕΞΠΡΕΣ 10.2.05)
33. Εν καιρώ η επισκευή στην γέφυρα (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 15.2.05)
34. Ευέλικτες Συμπράξεις (ΕΞΠΡΕΣ 7.3.05)
35. Ανοικτή η γέφυρα (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 7.3.05)
36. Έργα 5 δις € δημοπρατούνται (ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ 10.3.05)
37. Συνέντευξη Σουφλιά : Έργα με συγχρηματοδότηση (10.3.2005)
38. Υψηλά διόδια (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 11.3.05)
39. Οι τράπεζες αναλαμβάνουν τα δημόσια έργα (ΒΗΜΑ 13.3.2005)
40. Νέοι παίκτες στα Σπάτα (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 13.3.05)
41. Αγώνας δρόμου για 6 δις € (ΕΞΠΡΕΣ 15.3.05)
42. Συμπράξεις νέου τύπου (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 20.3.05)
43. Συμβάσεις παραχώρησης 15 χρόνων των Ολυμπ. Έργων (ΕΞΠΡΕΣ 25.3.2005)
44. ΣΔΙΤ πέρα από τις Ιδιωτικοποιήσεις (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 25.3.2005)
45. Τι προβλέπει το Νομοσχέδιο για τις ΣΔΙΤ (Κόσμος του Επενδυτή 2.4.2005)
46. Δημόσια Έργα με ιδιωτικά κεφάλαια (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 3.4.2005)
47. Εργαλεία ανάπτυξης (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 3.4.2005)
48. Πρεμιέρα με 3 τουριστικές επενδύσεις 20 εκατ. € (ΕΞΠΡΕΣ 4.4.2005)
49. Συμπράξεις για έργα 100 εκατ. € (ΕΞΠΡΕΣ 4.4.2005)
50. Ώρα για Συμπράξεις και στην Υγεία (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 8.4.2005)
51. Νοσοκομεία με λίζιγκ και στην Ελλάδα (ΕΘΝΟΣ 8.4.2005)
52. 230.000 οχήματα δέχεται καθημερινά η Αττική Οδός (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 9.4.2005)
53. Στα μονγγά πάνω τα διόδια (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 11.4.2005)
54. Χρηματοδοτείται με 1,8 δις € η Υγεία (ΕΞΠΡΕΣ 11.4.2005)
55. Νέο πανωπρόικι στους εργολάβους (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ 13.4.2005)
56. Νέο οδικό δίκτυο στην Πελοπόννησο (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 13.4.2005)
57. Έργα 6 δις € σε 11 λιμάνια (ΕΞΠΡΕΣ 16.4.2005)
58. Ζητούνται επειγόντως επενδυτές (ΒΗΜΑ 17.4.2005)
59. Προς επέκταση η σύμβαση με την Αττική Οδό (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 17.4.2005)
60. Το τελικό Νομοσχέδιο για τις ΣΔΙΤ (ΒΗΜΑ 17.4.2005)
61. Συγχρηματοδοτούμενα έργα 2 δις € το χρόνο (ΗΜΕΡΗΣΙΑ 18.4.2005)
62. Δημόσιοι και ιδιώτες στα μικρά έργα (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 19.4.2005)
63. Στο αρχείο η υπόθεση κατασκευής της Αττικής Οδού (flash.gr 22.4.2005)
64. Νωρίτερα στο δημόσιο η Αττική Οδός (ΕΞΠΡΕΣ 23.4.2005)
65. ΣΔΙΤ στα Νοσοκομεία (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 23.4.2005)
66. Στο τραπέζι η σύμβαση της Αττικής Οδού (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 24.4.2005)
67. Το πείραμα των συγχρηματοδοτήσεων στα δημόσια έργα (ΠΑΤΡΙΣ 25.4.2005)
68. Δηλώσεις επωνύμων για ΣΔΙΤ στην Υγεία (ΠΑΤΡΙΣ 25.4.2005)
69. Τι προβλέπει ο Νόμος Πλαίσιο (ΠΑΤΡΙΣ 25.4.2005)
70. Προσεχώς σημειωτόν (ΝΕΑ 26.4.2005)
71. Αυξάνεται σταθερά η κίνηση στο Ελ. Βενιζέλος (flash.gr 26.4.2005)
72. Σταθμοί διοδίων στην Εγνατία (ΚΕΡΑΟΣ 26.4.2005)
73. Ιδιωτικοποιούνται και οι δημόσιοι υπάλληλοι (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 30.4.2005)
74. Συνέταιροι του δημοσίου οι ιδιώτες (ΝΕΑ 30.4.2005)
75. Επιφυλακτικές οι τράπεζες για τα Συγχρηματοδοτούμενα (ΚΕΡΑΟΣ 29.4.2005)
76. Συγχρηματοδοτούμενα – σοβαρά προβλήματα (ΚΕΡΑΟΣ 29.4.2005)

77. Πρόσληψη ιδιωτικών υπαλλήλων στο δημόσιο (in.gr 30.4.2005)
78. Με προίκα στους ιδιώτες (ΝΕΑ 3.5.2005)
79. Χαράτσωμα για τους νέους δρόμους (ΝΕΑ 3.5.2005)
80. Ενδιαφέρον επενδυτών για ιδιωτικά έργα (ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ 4.5.2005)
81. Συμπράξεις έως 500 εκατ. € (ΕΞΠΡΕΣ 4.5.2005)
82. Λιμάνι Πάτρας – Διόδια Πάτρα Κόρινθος (ΝΕΑ 5.5.2005)
83. Συγχρηματοδοτούμενος ο ΒΟΑΚ - Βουλευτές ΠΑΣΟΚ (ΠΑΤΡΙΣ 6.5.2005)
84. Βροχή Νομοσχεδίων (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 8.5.2005)
85. Το προφίλ των 6 μεγάλων έργων (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 8.5.2005)
86. Εθνικές Οδοί ιδιωτικού δικαίου (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 8.5.2005)
87. Νέα διαχείριση στα κεφάλαια των Ταμείων (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 8.5.2005)
88. ΣΔΙΤ για έργα έως 300 εκατ. € (ΗΜΕΡΗΣΙΑ 9.5.2005)
89. Μοντέλο Ρίου για τα μικρά έργα (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 13.5.2004)
90. Από τα διόδια της ΠΑΘΕ χρηματοδοτείται η Ιονία (ΗΜΕΡΗΣΙΑ 15.5.2005)
91. Σκοντάφτει στις ενστάσεις το Ν/Σ ΣΔΙΤ (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 15.5.2005)
92. Αξιοποίηση ακινήτων ΔΕΚΟ μέσω ΣΔΙΤ (in.gr 17.5.2005)
93. Σουφλιάς – Έργα ύψους 13 δις € (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 19.5.2005)
94. Συνέντευξη τύπου Σουφλιά (19.5.2005)
95. Διόδια ανάλογα με τα χιλιόμετρα (ΕΞΠΡΕΣ 20.5.2005)
96. Λιμενική πολιτική με ιδιωτική πρωτοβουλία (ΕΞΠΡΕΣ 20.5.2005)
97. Κατασκευάζει 26 χιλ. εισπράττει διόδια σε 230 (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 23.5.2005)
98. Ξεπαγώνει η περιουσία του ΕΟΤ (ΕΞΠΡΕΣ 23.5.2005)
99. Ο θεσμός των ΣΔΙΤ κυριαρχεί την ΕΕ (ΕΞΠΡΕΣ 30.5.2005)
100. Έργα με χρήμα των Ταμείων (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 5.6.2005)
101. Η μεγάλη ευκαιρία για τους εργολάβους (ΒΗΜΑ 5.6.2005)
102. Ποια έργα σηκώνουν οι τράπεζες (ΒΗΜΑ 5.6.2005)

Γ. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Ερμηνευτική Ανακοίνωση 2000/С 121/02 Ε.Ε
2. Οδηγία 2004/18/ΕΚ της 31-3-2004 (Συμβάσεις)
3. Π.Δ 334/2000 (Συμβάσεις)
4. Ν. 1418/84 (Δημόσια έργα)
5. Π.Δ 609/85 (Εκτελεστικό του)
6. Ν. 2052/1992 (πάρκιγκ)
7. Π.Δ 159/2000 (ΕΥΔΕ/ΕΣΕΑ)
8. Ν. 2833/2000 (Ιππόδρομος)
9. Ν. 2819/2000 (Ολυμπιακό Χωριό)
10. Ν. 2545/1997 (ΒΕΠΕ)
11. Ν. 2366/1995 (Αεροδρόμια)
12. Π.Δ 158/2002 και
13. Π.Δ 348/2003 (Πολιτικά Αεροδρόμια)
14. Π.Δ 30/1996 (Κώδικας Νομ. Αυτοδιοίκησης)
15. Π.Δ 410/1995 (Δημοτικός Κώδικας)
16. Ν. 2206/1994 (άδειες καζίνο)
17. Ν. 2160/1993 (παραχώρηση καζίνων, τουριστικών λιμένων)
18. Ν. 2773/1999 (απελευθέρωση ηλεκτρικής ενέργειας)
19. Ν. 2364/1995 (Εταιρεία Παροχής Αερίου – ΕΠΑ)
20. Ν. 2244/1994 (ΑΠΕ)
21. Ν. 1739/1987 και
22. Π.Δ 256/1989 (Υδάτινοι πόροι)
23. Ν. 2837/2000 (ΕΤΑ Α.Ε)
24. Ν. 2893/2000 (Ελληνικοί Αυτοκινητόδρομοι Α.Ε)
25. Ν. 2395/1996 (Σύμβαση Γέφυρας Ρίου-Αντίρριου)

- 26. N. 2338/1995 (Σύμβαση Σπάτων)
- 27. N. 2445/1996 (Σύμβαση Αττικής οδού)
- 28. N. 1558/1985 (ΦΕΚ 137 Α΄) Κυβερνητικά όργανα
- 29. N. 3049/2002 (αποκρατικοποιήσεις δημοσίων οργανισμών)
- 30. N. 3156/2003 (οικονομικές διατάξεις εταιρειών)
- 31. N. 2844/2000 (Συμβάσεις παροχής ασφάλειας)
- 32. N. 2052/1992 (φορολογική μεταχείριση συμβολής δημοσίου)
- 33. N. 1914/1990 ΦΕΚ 178^{Α΄} (αποσβέσεις)
- 34. N. 1892/1990 ΦΕΚ 101^{Α΄} (αποσβέσεις)